

Een factor tien – over geld gesproken

Hiernaast staan de Exploitatie 1914 en de Begroting 2014 afgedrukt. Dat geeft ons een mooie gelegenheid om een financiële vergelijking te trekken tussen toen en nu. Daarbij moeten we allereerst bedenken dat het geld intussen bijna 25 keer minder waard is geworden ([1]. De f 5042,89½ (ja, ze hadden toen nog halve centen – die zouden in onze tijd een (euro)stuiver waard geweest zijn) vertegenwoordigen in geld van nu dus een bedrag van ongeveer f 125.000, of € 57.000.

Nol Verhagen

De eerste conclusie uit de vergelijking is dat de bibliotheek nu bijna dertig keer zoveel kost als toen. Er moet wel bij worden gezegd dat de begroting van de jonge bibliotheek destijds snel opliep. In 1920 bedroeg die al ruim f 17000 (inclusief f 2617 voor het filiaal in Naarden). Dat zou het verschil dus terugbrengen tot een factor 10. Nog altijd een groot verschil, ook gelet op de omvang van de bevolking toen en nu: in 1920 had Bussum iets minder dan 20.000 inwoners, nu ruim 30.000. Daar staat tegenover dat ook de dienstverlening sterk is toegenomen. Waren er in 1920 ongeveer 2500 leden, in 2013 waren dat er 14.642. En het aantal uitleningen bedroeg, na gestage groei in de voorgaande jaren, in 1920 50.733, waarvan een kleine 40.000 romans – de verhouding belletrische – wetenschappelijke werken was dus geheel conform de wens van het bestuur verbeterd ten gunste van de wetenschappelijke werken. In 2013 werden maar liefst bijna 450.000 uitleningen geregistreerd, negen keer zoveel als in 1920.

Aan personeel werd in 1914 ongeveer f 1500 uitgegeven, bijna 30% van het totaal. In 2014 gaat bijna 56% van de middelen naar personeel. De personele lasten stegen destijds echter snel: in 1920 werd al 50% van het geld (ruim f 8500) aan personeel besteed, bijna net zoveel als in 2014. Daartoe behoorden in 1920 overigens ook de binder, de rijwielbewaker en de werkers, naast het bibliotheekpersoneel dat typisch genoeg in de exploitatierekening met 'Dames' werd aangeduid. In 1914 werd ruim f 1100 uitgegeven aan boeken (f 739,88½), couranten en tijdschriften (f 380,51½) – 12% van de totale

exploitatie. In 2014 is dat ruim € 250.000, bijna 15% van het totaal – iets minder dan het percentage dat in 1920 voor die post werd besteed. De begroting van 2014 vermeldt in plaats van de 'boeken, couranten en tijdschriften' uit 1914 'collectie en media'. Van dat laatste woord hadden ze in 1914 natuurlijk nog nooit gehoord, of het moest betrekking hebben op de destijds populaire spiritistische beweging.

Het geld is intussen bijna 25 keer minder waard geworden

Huisvesting kostte in 1914 rond f 1450; in 2014 was dat bijna € 240.000, omgerekend ruim 14 keer zoveel als in 1914. Opmerkelijk is dat de huur (f 900) van de jonge bibliotheek gedurende een aantal jaren werd gedragen door een tweetal weldoeners. Dat was geen geringe gunst: omgerekend nam het tweetal ruim € 10.000 per jaar voor zijn rekening.

Geheel nieuw ten opzichte van de rekening van 1914 is uiteraard de post Automatisering, met € 125.857 in 2014 goed voor 7,5% van de begroting. Hoe belangrijk dat is blijkt wel uit het aantal van 220.000 be-

Exploitatie 1914

zoeken aan de website, vergeleken met de 326.400 bezoeken aan de verschillende vestigingen. Van dat laatste ook nog een getal uit de begintijd: in 1920 werden de bibliotheken van Naarden en Bussum ongeveer 26.500 keer bezocht. Het aantal vrouwelijke bezoekers (ja, dat werd destijds ook al bijgehouden!) was daarbij verre in de minderheid: 6019 in Bussum, en in Naarden zelfs maar 77 (op een totaal van 4292)!! Samenvattend kan gezegd worden dat de bibliotheek vandaag de dag ruwweg een factor tien duurder is dan honderd jaar geleden, maar dat die bibliotheek ook (minstens) een factor tien meer waar voor zijn geld levert!

(1) Bron: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/prijzen/cijfers/extra/prijzen-toennu.htm>

Openbare Leeszaal & Bibliotheek, Naarden - Bussum.

Exploitatie 1914.

Kosten		Inkomsten.	
Huur	f 900 --	Contributies	f 1259 50
Verwarming	" 192 64	Giften	" 726 --
Verlichting	" 319 47	Subsidies	" 2400 --
Waterleiding	" 44 43	Interest	" 35 --
Bibliotheecaresse	" 600 --	Boeten en Voorkeur	" 10 80
Conciërge	" 501 --	Omslagen	" 22 52
Werkvrouwen	" 107 30	Saldo	" 559 07
Extra-hulp	" 426 36		
Couranten en tydschriften	" 380 51½		
Boeken	" 739 88½		
Catalogus en uitleening	" 90 41		
Bindwerk	" 208 82½		
Ontsmetting, reiniging	" 32 03½		
Boekery artikelen	" 115 85		
Vergaderingen	" 10 50		
Porti, vracht, incassokosten	" 110 26		
Lidmaatschappen en assurantie	" 14 46		
Drukwerken	" 72 94½		
Schryfbehoeften en diversen	" 118 22		
Tuin	" 80 --		
	f 5042 89½		f 5042 89½

Begroting 2014

BIBLIOTHEEK NAARDEN - BUSSUM
Begroting 2014

	Exploitatie 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Lasten			
Bestuur en organisatie	16.811	25.000	32.000
Huisvesting	220.899	231.671	239.155
Personeel	974.338	952.300	946.000
Administratie	46.860	52.000	52.000
Automatisering	125.857	137.500	141.500
Collectie en media	274.155	271.500	253.000
Specifiek	14.930	15.200	15.200
Overige kosten	13.988	17.000	15.500
	<u>1.687.838</u>	<u>1.702.171</u>	<u>1.694.355</u>
Baten			
Bijdrage leners	297.082	329.500	323.500
Overige inkomsten	129.337	91.000	89.500
Subsidie Gemeenschappelijke Raad	1.240.000	1.240.000	1.240.000
Subsidie gemeente Bussum BBS	41.500	41.500	41.500
	<u>1.707.919</u>	<u>1.702.000</u>	<u>1.694.500</u>
Saldo			
Baten	1.707.919	1.702.000	1.694.500
Lasten	1.687.838	1.702.171	1.694.355
Resultaat	<u>20.081</u>	<u>-171</u>	<u>145</u>